

Warszawa, dnia 3 06 2007 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DOOŚoa-E-5/1009/07/ds

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 2 Kpa

- po rozpatrzeniu odwołania Stowarzyszenia Wrzeszczańskie Komitety Obywatelskie w Gdańsku od decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2006 r. nr ŚR/Ś.IX.6619/5/2005/2006
- **uchylam ww. decyzję i przekazuję sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.**

UZASADNIENIE

Cytowaną w sentencji decyzją, na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.), udzielono Gdańskim Zakładom Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. w Gdańsku (GZNF „Fosfory”), zintegrowanego pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii dla instalacji:

- do produkcji kwasu siarkowego,
- do produkcji kwasu fosforowego,
- do produkcji nawozów mineralnych.

Instalacje te znajdują się na terenie należącym do GZNF „Fosfory” w Gdańsku przy ul. Kujawskiej 2.

Stowarzyszenie Wrzeszczańskie Komitety Obywatelskie, organizacja ekologiczna posiadająca prawa strony w postępowaniu o wydanie przedmiotowego pozwolenia zintegrowanego, wniosło odwołanie od decyzji, w którym zarzucono rażące naruszenie prawa, bez sprecyzowania zarzutu. Dodatkowym pismem uzupełniono odwołanie i podniesiono, że pozwolenie powinno obejmować również składowisko odpadów w Wiślince, na którym umieszcza się odpady fosfogipsu, ze względu na ścisły związek z produkcją kwasu fosforowego, oraz wskazano na niespełnienie przez to składowisko wymagań przewidzianych w przepisach prawa. Stowarzyszenie uważa, że GZNF „Fosfory” nie powinny uzyskać pozwolenia dla instalacji produkcji kwasu fosforowego, powinny natomiast zaprzestać tej produkcji.

Rozpatrując sprawę w związku z odwołaniem, ustalono, co następuje:

W pozwoleniu zintegrowanym, które jest jednym z rodzajów pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, organ administracji określa podmiotowi prowadzącemu instalacje, wynikające z wymagań ochrony środowiska, warunki korzystania

ze środowiska, w tym w szczególności wielkości dopuszczalnej emisji z instalacji, oraz nakłada na niego inne obowiązki z tym związane.

Zgodnie z art. 201 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz § 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. Nr 122, poz. 1055) i ust. 4 pkt 2 i 3 załącznika do tego rozporządzenia, w przypadku przedmiotowych instalacji wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

Właściwość organu ochrony środowiska do wydania pozwolenia wynika z art. 378 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Wojewoda jest właściwy w sprawach zdarzeń na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego w procesie inwestycyjnym sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obowiązkowe. W świetle § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b i c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.), Wojewoda Pomorski jest organem ochrony środowiska właściwym w rozpatrywanej sprawie.

Składowisko odpadów jest odrębnym rodzajem instalacji wymienionym w ust. 6 pkt 4 załącznika do ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. Składowisko odpadów w Wiślince, mimo że umieszcza się tam odpady fosfogipsu, powstałego w wyniku produkcji kwasu fosforowego prowadzonej w Gdańsku przez GZNF „Fosfory”, stanowi odrębną instalację i jest przedmiotem oddzielnego postępowania, a nieujęcie go w omawianym pozwoleniu nie narusza prawa. Zarzuty odwołania w tym zakresie nie mogą być uwzględnione.

Zgodnie z art. 3 pkt 48 ustawy – Prawo ochrony środowiska, przez zakład rozumie się jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. Instalacją jest stacjonarne urządzenie techniczne lub zespół takich urządzeń powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu, albo inna budowla, których eksploatacja może spowodować emisję (art. 3 pkt 6). Z powyższego wynika, że instalacja położona jest na terenie jednego zakładu. Natomiast instalacje położone w różnych zakładach, nawet jeżeli są powiązane technologicznie, stanowią odrębne instalacje, bez względu na to, czy są prowadzone przez jeden czy więcej podmiotów. Ten sam podmiot, w omawianej sprawie Spółka GZNF „Fosfory”, może prowadzić działalność w różnych miejscach, w wielu zakładach, ale przedmiotem pozwolenia zintegrowanego, w myśl art. 203, są instalacje położone na terenie jednego zakładu.

GZNF „Fosfory” prowadzi produkcję nawozów mineralnych wykorzystując własne, wytworzone półprodukty: kwas siarkowy i kwas fosforowy.

Produkcja kwasu siarkowego z siarki elementarnej odbywa się metodą pojedynczej konwersji i absorpcji. Zgodnie z wymogami najlepszej dostępnej techniki, instalację do produkcji kwasu siarkowego prowadzi się z odzyskiem ciepła powstającego z procesów

utleniaania. Jednocześnie ze względu na niski stopień konwersji SO_2 do SO_3 (97%) zastosowano absorpcję tlenków siarki z gazów odlotowych do produktów handlowych.

Produkcja kwasu fosforowego prowadzona jest metodą moką dwuwodnianową, polegającą na działaniu kwasu siarkowego na surowiec fosforytowy i oddzieleniu siarczanu wapnia (fosfogipsu) od kwasu fosforowego.

Instalacje produkcyjne wyposażone są w urządzenia do redukcji ilości substancji wprowadzanych do środowiska.

Przeprowadzone zmiany w procesie produkcji oraz w asortymencie produktów spowodowały zmniejszenie oddziaływania instalacji na środowisko, a osiągane wielkości emisji są zgodne z parametrami prezentowanymi w zatwierdzonym przez Komisję Europejską dokumencie referencyjnym na temat najlepszych dostępnych technik tzw. BREF (Reference Document on Best Available Techniques for Manufacture of Large Volume Inorganic Chemicals-Ammonia, Acids and Fertilisers).

We wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego zaproponowano wielkości dopuszczalnych emisji do powietrza opierając się głównie na informacjach z BREF, jednocześnie wskazując, że rzeczywiste emisje są mniejsze, co potwierdzają wyniki pomiarów. W decyzji ustalono wielkości dopuszczalnej emisji zgodnie z wnioskiem, zwłaszcza że przedstawiona we wniosku analiza oddziaływania, uwzględniająca takie wielkości emisji, dokonana drogą obliczeń poziomów substancji w powietrzu, wykazała dotrzymanie norm z zakresu ochrony powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. Nr 87, poz. 796) i rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12).

W pkt IV decyzji, poświęconym metodom ochrony środowiska jako całości, opierając się na informacjach podanych przez wnioskodawcę w piśmie z dnia 17 listopada 2006 r., napisano, że dzięki przeprowadzonym działaniom modernizacyjnymi i zastosowaniu odpowiednich rozwiązań nastąpiło obniżenie emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza, w tym m.in.:

- zastosowanie wężła absorpcji alkalicznej w instalacji do produkcji kwasu siarkowego pozwoliło na ograniczenie emisji SO_2 do 2,83 kg/h, a emisji H_2SO_4 do 0,06 kg/h,
- obniżono emisję sumaryczną fluoru i fluorków rozpuszczalnych w wodzie, zwanych dalej „fluorem”, z instalacji do produkcji kwasu fosforowego, w tym z filtra Prayona do 0,003 kg/h, a z pozostałych urządzeń do zera;
- przy produkcji superfosfatu wzbogaconego osiągnięto poziom emisji fluoru 0,021 kg/h.

Różnice między tymi wartościami a ustalonymi w pozwoleniu w pkt II.1, jako wielkości dopuszczalne, są znaczne, a organ pierwszej instancji nie ustosunkował się do tej kwestii w uzasadnieniu decyzji.

Ponadto w pozwoleniu brak informacji na temat:

- sposobów ograniczania ilości pyłu, powstającego przy mieleniu fosforytu, który stanowi istotne zanieczyszczenie; zgodnie z wymaganiami najlepszej dostępnej techniki, po zastosowaniu filtrów ilość ta wynosi 2,5 – 10 mg/m^3 ,
- skuteczności odzysku fosforu z fosforytu; zgodnie z wymaganiami najlepszej dostępnej techniki dla istniejących instalacji skuteczność ta wynosi 94 – 98%.

Organ odwoławczy chciałby zwrócić uwagę na niespójność zamieszczonych w pozwoleniu informacji co do rodzajów produkowanych nawozów. Opisując instalacje służące do produkcji nawozów mineralnych w pkt I.1.2.3 wymieniono, jako produkty, superfosforat wzbogacony granulowany oraz wieloskładnikowe nawozy mineralne typu NPK, a w pkt I.5 wskazano również na inne rodzaje nawozów. Natomiast w pkt II.1.1 w tabelach nr 2 i 3, w których podano parametry emitorów oraz wielkości dopuszczalnej emisji do powietrza, w przypadku emitora oznaczonego symbolem 014 mówi się o produkcji amfoski i superfosforu potrójnego, mimo że zaprzestano produkcji superfosforu potrójnego, o czym Wnioskodawca poinformował w piśmie z dnia 13 czerwca 2006 r., i zapis na ten temat jest zawarty w pkt IV pozwolenia.

W zaskarżonej decyzji, w jej poszczególnych częściach, dla określenia tych samych pojęć organ pierwszej instancji posługuje się różnymi wyrażeniami, co utrudnia rozumienie ustaleń decyzji np. w opisie instalacji do produkcji kwasu fosforowego raz jest mowa o czterech reaktorach, innym razem o reaktorach ekstrakcji, a dopuszczalną wielkość emisji do powietrza ustalono dla reaktora WKF, używając liczby pojedynczej. Jeżeli cztery reaktory stanowią jedno źródło, to należy tak napisać.

Wymieniając urządzenia składające się na opisywane instalacje produkcyjne w niektórych przypadkach podano liczbę poszczególnych urządzeń, nawet gdy jest to tylko jedna sztuka, a w niektórych - brak takiej informacji. Ponadto wśród tych urządzeń nie zawsze wymienione są emitory, którymi wprowadzane są gazy lub pyły do powietrza. Natomiast w części decyzji ustalającej warunki emisji do powietrza, w tym parametry emitorów (w pkt II.1.1), nie ujęto kominów wymienionych w części zawierającej opis instalacji, w której podano, że węzeł oczyszczania gazów poreakcyjnych w instalacji do produkcji kwasu fosforowego wyposażony jest w „*komin o średnicy 0,9 m, wysokości 25 m, wyrzucie gazów 40 m nad poziom 0 m*” (str. 9 decyzji), a instalacja do produkcji superfosforu wzbogaconego - w komin o średnicy 3 m i wysokości 60 m (str. 17 decyzji). Skoro instalacja do produkcji superfosforu składa się z dwóch ciągów, a liczba urządzeń określona w części opisowej odnosi się do jednego ciągu, co zaznaczono w decyzji na str. 14, można by uznać, że są tu dwa emitory, a nie jeden oznaczony symbolem 014.

Dane odnoszące się do rodzaju i ilości emitowanych substancji oraz warunków wprowadzania ich do powietrza, w tym liczby i parametrów emitorów, są istotne dla określenia stopnia oddziaływania instalacji; stąd niezbędnym jest wyjaśnienie stanu faktycznego w tym zakresie i wyeliminowanie niespójności.

Zgodnie z art. 224 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w pozwoleniu należy określić charakterystykę miejsca wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, tzn. wylotu z emitora, przez podanie parametrów, w tym geometrycznej wysokości emitora liczonej od poziomu terenu

W pozwoleniu ujęto również kotłownię opalaną olejem opalowym, dla której nie jest wymagane pozwolenie zintegrowane, ale pozwala na to art. 203 ust. 5 ww. ustawy. Dopuszczalną wielkość emisji substancji do powietrza ustalono tu na podstawie standardów emisyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2003 r., opublikowanym w Dz.U Nr 163, poz. 1584. We wniosku o wydanie pozwolenia nie podano emisji z kotłowni wyrażonej w jednostce miary, w jakiej wyrażone są te standardy, niezbędnej dla sprawdzenia ich dotrzymania.

Organ odwoławczy chciałby zauważyć, że w pkt II.1.2 zaskarżonej decyzji, określając w tabeli wielkość dopuszczalnej emisji z kotłowni wyrażonej w:

- mg/m_v^3 , uwzględniono standardową zawartość tlenu w spalinach, ale pominięto istotną informację, że jest to wielkość dopuszczalnej emisji w warunkach umownych tzn. w temperaturze 273 K, ciśnieniu 101,3 kPa, przy zawartości pary wodnej nie większej niż 5 g/kg gazów,
- w Mg/rok, zbędnie ujęto tlenek węgla, który nie jest objęty standardami emisyjnymi.

W związku z wymaganiami jakościowymi dla paliw ciekłych oraz z zaostreniem standardu emisyjnego dwutlenku siarki z energetycznego spalania paliw, Wnioskodawca deklaruje stosowanie od dnia 1 stycznia 2007 r. oleju o zawartości siarki do 1 %. W sentencji decyzji jednak nie zawarto żadnych ustaleń co do parametrów stosowanego paliwa, mimo że ograniczenie takie ma wpływ na zachowanie wymagań ochrony środowiska.

Zgodnie z pismem GZNF „Fosfory” z dnia 25 września 2006 r., stosowanie oleju opałowego o ograniczonej zawartości siarki dotyczy również procesu suszenia nawozów mineralnych, ale organ pierwszej instancji nie uwzględnił tego, ustalając dopuszczalną emisję dwutlenku siarki z suszarni, i nie odniósł się do tego faktu.

Organ odwoławczy uważa, że w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie GZNF „Fosfory” pewne kwestie, dotyczące wód chłodniczych oraz wód opadowych i roztopowych, również wymagają wyjaśnienia.

Z treści wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego oraz operatu wodnoprawnego wynika, że wody chłodnicze są wprowadzane do kanału melioracyjnego „A” wylotami W1, W3 i W5. Wylotami W3 i W5 oprócz wód chłodniczych wprowadza się także wody opadowe i roztopowe. Z tego względu ścieki wprowadzane do kanału „A” (tj. do wód) poprzez wyloty W3 i W5 są ściekami przemysłowymi. Niewłaściwe zatem jest określanie w pozwoleniu zintegrowanym ilości i jakości odrębnie dla wód chłodniczych i dla wód opadowych. Powyższe wielkości emisji powinny być ustalone dla ścieków przemysłowych na wylotach do odbiornika.

Ponadto wyjaśnienia wymagają podane w pozwoleniu ilości wprowadzanych wód chłodniczych wyrażone jako średnie dobowe i maksymalne godzinowe. We wniosku, w operacie wodnoprawnym, a także w piśmie wyjaśniającym z dnia 23 czerwca 2006 r., podane są bowiem różne średnie dobowe i średnie godzinowe oraz maksymalne dobowe i maksymalne godzinowe ilości wprowadzanych wód chłodniczych wylotami W3 i W5 z instalacji do produkcji kwasu fosforowego oraz z chłodzenia turbiny w elektrociepłowni.

Używanie w pozwoleniu sformułowania, że ścieki są wprowadzane poprzez kanał melioracyjny „A” (nieraz nazywany rowem melioracyjnym) do Kanału Kaszubskiego, jest niezręczne, ponieważ pierwszym bezpośrednim odbiornikiem ścieków jest kanał „A”, nie zaś Kanał Kaszubski.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 137, poz. 984), dla wód chłodniczych określa się tylko warunki dotyczące temperatury, a dla wód opadowych - dopuszczalną ilość zawiesin ogólnych i węglowodorów ropopochodnych. W przypadku wprowadzania do odbiornika ścieków przemysłowych, będących mieszaniną wskazanych rodzajów ścieków, w pozwoleniu powinny być limitowane te parametry, które są

charakterystyczne dla danych ścieków. Z uzasadnienia decyzji nie wynika, dlaczego Wojewoda Pomorski uznał za konieczne ustalenie, oprócz temperatury, zawiesin ogólnych oraz węglowodorów ropopochodnych, najwyższych dopuszczalnych wartości jeszcze innych wskaźników.

Organ odwoławczy chciałby zwrócić uwagę, że w dacie udzielania omawianego pozwolenia obowiązywało już ww. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r., i w § 19 nastąpiła zmiana nazewnictwa - „substancje ropopochodne” na charakterystyczne dla danych ścieków. Z uzasadnienia decyzji nie wynika, dlaczego Wojewoda Pomorski uznał za konieczne ustalenie, oprócz temperatury, zawiesin ogólnych oraz węglowodorów ropopochodnych, najwyższych dopuszczalnych wartości jeszcze innych wskaźników.

Organ odwoławczy chciałby zwrócić uwagę, że w dacie udzielania omawianego pozwolenia obowiązywało już ww. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r., i w § 19 nastąpiła zmiana nazewnictwa - „substancje ropopochodne” na „węglowodory ropopochodne”.

Jak już wcześniej wskazano, nie ma podstaw do odrębnego ustalania dopuszczalnej wielkości emisji wód opadowych i roztopowych wprowadzanych wspólnie z wodami chłodniczymi wylotami W3 i W5. Organ pierwszej instancji powinien też wyjaśnić, czy ścieki wprowadzane wylotem W5 obejmują całość wód opadowych z danej zlewni. W przedłożonych aktach sprawy wskazano ilość wód opadowych 253 l/s, a w pozwoleniu 172 l/s. W piśmie z dnia 23 czerwca 2006 r. napisano, że „wody opadowe na zlewni wylotu W5 są zbierane...i zagospodarowywane w procesie produkcyjnym, zastępując zużycie wody głębinowej”. Natomiast z uzasadnienia decyzji wynika, że ilość wód opadowych wprowadzana wylotem W5 została zmniejszona o 50%. Z zestawienia powyższych informacji nie wynika jednoznacznie, czy wszystkie wody opadowe ze zlewni wylotu W5 będą wykorzystywane w produkcji, czy rzeczywiście tylko 50%, na co z kolei nie wskazuje ilość podana w pozwoleniu.

W pkt II.3.2 pozwolenia zintegrowanego, poza określeniem dopuszczalnych wielkości emisji w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenu GZNF „Fosfory”, nałożono na prowadzącego instalacje dwa dodatkowe obowiązki, w tym jako drugi obowiązek dotyczy obu odbiorników. Wątpliwości jednak budzi zapis dotyczący uzgodnień co do tej partycypacji „z administratorem Kanału a Spółką Melioracje Gdańskie oraz Urzędem Morskim w Gdyni”. Trzeba też zwrócić uwagę, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm), konieczność uczestniczenia podmiotu w kosztach utrzymania wód lub urządzeń wodnych musi wynikać z wniosku właściciela wody lub właściciela urządzenia wodnego. Akta sprawy nie zawierają jednak wniosku określającego żądanie partycypacji stosownie do wzrostu kosztów utrzymania wód oraz do odnoszonych korzyści z urządzenia wodnego. Ponadto należy zauważyć, że jeżeli warunki partycypacji w kosztach zostały uzgodnione w umowie cywilnej, nałożenie takiego obowiązku w decyzji jest zbędne.

Organ odwoławczy ma również następujące uwagi do zapisów zaskarżonej decyzji, zawartych w pkt III „Monitorowanie środowiska i kontrola eksploatacji instalacji”, w zakresie zagadnień dotyczących korzystania z wód.

W pkt III.1 Wojewoda Pomorski określił zakres monitoringu nie tylko ilości ujmowanej wody powierzchniowej i podziemnej, ale także jakości tych wód. Dlatego należałoby zmienić tytuł tego punktu.

Treść pkt III.2.1, dotyczącego monitoringu ścieków, wymaga dostosowania do zapisów pozwolenia odnoszących się do warunków emisji ścieków.

W pkt III.3.2 „*Monitoring jakości wód powierzchniowych*” zobowiązano podmiot do prowadzenia monitoringu na ujęciu wody. Obowiązek ten sprowadza się faktycznie do badania jakości ujmowanej wody, co zostało już zapisane w pkt III.1. Nie jest zatem jasna intencja organu pierwszej instancji. Przepis art. 128 ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo wodne daje możliwość, w razie potrzeby, nałożenia w pozwoleniu obowiązku prowadzenia pomiarów jakości wód płynących poniżej i powyżej miejsca zrzutu ścieków. Natomiast z akt sprawy wynika, że oprócz wód opadowych z Nadbrzeża Chemików pozostałe ścieki są wprowadzane do kanału „A”, a pobór wody następuje z Kanału Kaszubskiego.

Zgodnie z art. 202 ust. 4 ustawy - Prawo ochrony środowiska, w pozwoleniu zintegrowanym określa się warunki wytwarzania odpadów i sposoby postępowania z odpadami na zasadach określonych w ustawie z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), niezależnie od tego, czy dla instalacji wymagane byłoby, zgodnie z tymi przepisami, uzyskanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

Przedłożona w sprawie dokumentacja zawiera ustalenia w zakresie rodzajów i ilości odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne powstających w wyniku prowadzenia przedmiotowej działalności, a w zaskarżonym pozwoleniu zintegrowanym w pkt II.4 dokonano ustaleń, przyporządkowując odpadom kody zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206).

Magazynowanie odpadów oznacza czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Jak wynika z art. 64 ustawy o odpadach, magazynowanie odpadów odbywa się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny, a w pozwoleniu zintegrowanym należy określić miejsca i sposób magazynowania odpadów.

Wbrew tytułowi pkt II.4 „*Wytwarzanie i gospodarowanie odpadami*”, pozwoleniem zintegrowanym nie objęto żadnej z działalności, które w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach składają się na gospodarowanie odpadami (zbieranie, transport, odzysk lub unieszkodliwianie). Fosfogipsy stanowiące odpad o kodzie 06 09 80 są przewożone barkami na składowisko w Wiślince, a pozostałe odpady są przekazywane na zewnątrz firmom uprawnionym do odzysku lub unieszkodliwienia odpadów. Zapisy takie zamieszczono w ostatniej kolumnie tabeli nr 6 w poszczególnych pozycjach, z wyjątkiem odpadów gumy oznaczonych kodem 07 02 80. Z uwagi na to, że wnioskodawca w toku postępowania zmieniał wnioski w zakresie odzysku tego odpadu, brak doprecyzowania budzi wątpliwości co do rozstrzygnięcia.

Bezpośrednio poza granicą GZNF „Fosfory” nie znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej ani inne tereny wymagające jakiegokolwiek ochrony akustycznej, zgodnie z przepisem § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 178, poz. 1786).

Pozwolenie określa dopuszczalny poziom hałasu (wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB dia pory dnia i pory nocy) emitowanego do środowiska.

w rozumieniu terenów zabudowy mieszkaniowej odległej od Zakładu, w wyniku funkcjonowania rozważanych instalacji. Natomiast nie wypełnia dyspozycji wynikającej z art. 211 ust. 2 pkt 3a ustawy – Prawo ochrony środowiska ze względu na fakt, że:

- nie określa rozkładu czasu pracy źródeł hałasu na przestrzeni doby,
- nie precyzuje wariantów ani nie wyjaśnia, z jakiego powodu ich określenie jest niemożliwe.

Pozwolenie zintegrowane powinno jednoznacznie określać prawa i obowiązki podmiotu prowadzącego instalacje wraz z podaniem podstawy prawnej, co umożliwi ich wyegzekwowanie. W uzasadnieniu należy przedstawić okoliczności faktyczne i prawne, którymi organ kierował się rozstrzygając poszczególne kwestie w orzeczeniu.

Natomiast z treści pozwolenia nie zawsze wynikają jednoznacznie obowiązki, zwłaszcza z powodu nieprzedstawienia motywów rozstrzygnięcia lub przedstawienia ich w sposób bardzo ogólny oraz określenia obowiązków w sposób bardzo ogólny, czego przykładem może być niewskazanie w pkt V.2 konkretnych urządzeń pomiarowych, których uszkodzenie może doprowadzić do niekontrolowanego wzrostu emisji, co ma skutkować koniecznością wyłączenia instalacji. Inny przykład to brak określenia w pkt VII.3 warunków atmosferycznych sprzyjających opadaniu smugi kominowej, których wystąpienie ma skutkować koniecznością ograniczenia obciążenia linii produkcyjnych lub ich wyłączenia.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że używane w pozwoleniu sformułowanie „*uzgadnia się*” oznacza wyrażenie zgody, a nie zobowiązanie.

Pozwolenie zintegrowane, w ramach obowiązków nałożonych na GZNF „Fosfory”, zawiera ustalenia dotyczące monitoringu procesów technologicznych, w tym pomiarów wielkości emisji, oraz ewidencjonowania i przekazywania niektórych informacji organom administracji, które przedstawiono w pkt III „*Monitorowanie środowiska i kontrola eksploatacji instalacji*”.

W niniejszej decyzji przedstawiono już wcześniej szczegółowe uwagi na temat obowiązków pomiarowych w zakresie korzystania z wód. Organ odwoławczy ma również uwagi do obowiązków tego rodzaju związanych z ochroną powietrza.

W pozwoleniu w pkt III.3.1 „*Monitoring jakości powietrza*” zobowiązano GZNF „Fosfory” do wykonywania pomiarów stężenia (poziomu) fluoru w powietrzu. Organ pierwszej instancji nie podał podstawy prawnej, z uzasadnienia decyzji zaś wynika, że zobowiązanie to jest podyktowane potrzebą ochrony środowiska jako całości. Na podstawie art. 95 ustawy – Prawo ochrony środowiska może być nałożony, w drodze decyzji, obowiązek prowadzenia pomiarów poziomych substancji w powietrzu w sytuacji tam określonej. Przepisu tego nie można zastosować w przedmiotowej sprawie.

W pozwoleniu natomiast mogą być nałożone obowiązki wykonywania pomiarów emisji do powietrza, zgodnie z art. 188 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Organ pierwszej instancji skorzystał z tego przepisu i nakazał prowadzenie okresowych pomiarów na wybranych emitorach. Skoro w pkt III.2.2 „*Monitoring emisji do powietrza*” nie wskazano żadnej metodyki wykonywania pomiarów, zbędne jest zacytowanie art. 12 ust. 2 tej ustawy.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 224 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w pozwoleniu powinna zostać uregulowana sprawa usytuowania stanowisk do pomiarów emisji do powietrza, w tym również z kotłowni. Dotyczy to także sytuacji, gdy podmiot prowadzący instalacje objęte pozwoleniem nie jest zobowiązany do prowadzenia pomiarów.

Tymczasem w zaskarżonym pozwoleniu stwierdza się wyposażenie w króćce pomiarowe tylko tych emitorów, których dotyczy nałożony w pozwoleniu obowiązek pomiarowy.

Pozwolenie może określać, o ile przemawiają za tym szczególne względy ochrony środowiska, wymagane działania, w tym wyszczególnienie środków technicznych mających na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji, a jeżeli działania mają być realizowane w okresie, na który wydane jest pozwolenie - również termin ich realizacji. Stanowi o tym art. 188 ust. 3 pkt 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska, którego stosowanie w przypadku pozwolenia zintegrowanego polega na ustaleniu harmonogramu realizacji działań w celu spełnienia wymagań najlepszych dostępnych technik (art. 211 ust. 2a). Należy tu wyjaśnić, że najlepsze dostępne techniki nie są konkretnie określone i wymagają indywidualnego podejścia, co wynika z samej definicji tego pojęcia, zawartej w tej ustawie w art. 3 pkt 10 oraz z art. 207 tej ustawy. W art. 208 ust. 2b jest mowa o ujęciu we wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego proponowanych działań w celu spełnienia wymagań najlepszych dostępnych technik, w tym harmonogramu realizacji takich działań w okresie obowiązywania pozwolenia. Oznacza to, że w przypadku instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego podmiot prowadzący instalacje rozważa możliwości techniczne i ekonomiczne sukcesywnego wprowadzenia rozwiązań ograniczających oddziaływanie na środowisko, i jeżeli zamierza je wprowadzić w okresie obowiązywania pozwolenia, przedstawia harmonogram.

W pkt IV „*Techniczne i organizacyjne metody ochrony środowiska jako całości*” wymieniono sposoby ochrony środowiska stosowane przez GZNF „Fosfory” i nałożono obowiązki, w tym zobowiązano do przeprowadzania analizy kryterialnej, uwzględniającej określone uwarunkowania, przy wprowadzaniu nowych technologii i zmian sposobu prowadzenia procesów produkcyjnych.

Jak wynika z akt sprawy, GZNF „Fosfory” poszukuje nowych rozwiązań, zwłaszcza ze względu na wyczerpującą się pojemność składowiska fosfogipsów, a uwzględnianie uwarunkowań, określonych w pkt IV.1 decyzji, przy poszukiwaniu tych rozwiązań jest słuszne z punktu widzenia ochrony środowiska, jednak w opinii organu odwoławczego zapis ten jest zbędny, ponieważ nie wypełnia art. 211 ust. 2a ustawy – Prawo ochrony środowiska, a zagadnienia zmian sposobu funkcjonowania instalacji uregulowane są przepisami art. 214 i 215, które stosuje się po wydaniu pozwolenia zintegrowanego.

Zgodnie z art. 211 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w pozwoleniu zintegrowanym można określić dodatkowe wymagania dla instalacji, jeśli jest to konieczne do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości. W opinii organu odwoławczego, określenie wymagań dla instalacji nie jest tożsame z nałożeniem na podmiot prowadzący instalacje obowiązków takich jak przeprowadzenie analiz lub opracowanie programów, które powinny być dokonane przed wydaniem rozstrzygnięcia, jeżeli są do tego niezbędne.

Ponownego przeanalizowania zatem wymagają, określone w pkt VII, dodatkowe zobowiązania:

- przeprowadzenia analizy odorowej i ewentualnych działań naprawczych,
- opracowania programu w zakresie możliwości zakończenia produkcji kwasu fosforowego i pozyskiwania go z innych źródeł.

Podkreślić należy, że Wojewoda Pomorski naruszył przepisy o właściwości przez nałożenie w pkt VII.4 decyzji obowiązku wstrzymania eksploatacji instalacji. Ustawa – Prawo

ochrony środowiska bowiem daje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska upoważnienie do wstrzymywania użytkowania instalacji. Natomiast organ ochrony środowiska, rozpatrując sprawę na wniosek podmiotu, odmawia udzielenia pozwolenia zintegrowanego, jeżeli zachodzą przesłanki wymienione w art. 186 tej ustawy, albo wydaje pozwolenie, w którym może odpowiednio ukształtować warunki korzystania ze środowiska oraz termin obowiązywania ustaleń pozwolenia

Organ drugiej instancji, nie będąc związany granicami odwołania, po przeanalizowaniu sprawy w jej całości, uchyła zaskarżoną decyzję, ponieważ sprawa udzielenia pozwolenia zintegrowanego wymaga ponownego rozpatrzenia i przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w znacznej części.

Orzeciono jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Ministra Środowiska, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji.

Otrzymują:

1. GZNF „Fosfory” Spółka z o.o.
ul. Kujawska 2, 80-550 Gdańsk
2. Stowarzyszenie Wrzeszczańskie Komitety Obywatelskie
ul. Zbyszka z Bogdańca 56, 80-419 Gdańsk
3. Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
ul. Trakt Św. Wojciecha 293, 80-001 Gdańsk
4. RZGW w Gdańsku
ul. Rogaczewskiego 9/19, 80-810 Gdańsk
5. Pomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny
ul. Dębinki 4, 80-211 Gdańsk
6. Marszałek Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
7. Prezydent Miasta Gdańska
8. Wojewoda Pomorski
- 9 aa.

